

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. VIII-730
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2018 m. rugsėjo 13 d. Nr. XIII-1477
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo
Nr. VIII-730 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymą Nr. VIII-730 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACINĖS PRIEŽIŪROS
ĮSTATYMAS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šiuo įstatymu nustatomi Lietuvos Respublikos Konstitucijoje numatyta savivaldybių veiklos administracinę priežiūrą atliekančių Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovų įgaliojimai ir įgaliojimų įgyvendinimo tvarka.

2 straipsnis. Vyriausybės atstovas

1. Vyriausybės atstovas yra Vyriausybės skiriamas valstybės pareigūnas, atliekantis savivaldybių veiklos administracinę priežiūrą, tai yra prižiūrintis, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės nutarimus.

2. Vyriausybės atstovas veikia Vyriausybės vardu, yra pavaldus ir atskaitingas Vyriausybei.

3. Vyriausybės atstovą pavaduoti ar laikinai eiti Vyriausybės atstovo pareigas, kai Vyriausybės atstovas nepaskirtas, gali Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko teikimu Vyriausybės paskirtas kitas Vyriausybės atstovas.

3 straipsnis. Vyriausybės atstovui keliami reikalavimai

1. Vyriausybės atstovu skiriamas nepriekaištingos reputacijos, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aukštąjį universitetinį (ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį) ar jam prilygintą universitetinį išsilavinimą ir ne mažesnį kaip 5 metų darbo viešojo administravimo srityje ar 5 metų teisinio darbo stažą.

2. Vyriausybės atstovai skiriami penkerių metų kadencijai. Vyriausybės atstovas gali būti skiriamas eiti šias pareigas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

4 straipsnis. Vyriausybės atstovų skyrimas

Vyriausybė Ministro Pirmininko teikimu skiria 5 Vyriausybės atstovus, po vieną Vyriausybės atstovą:

- 1) Vilniaus ir Alytaus apskrityse;
- 2) Kauno ir Marijampolės apskrityse;
- 3) Panevėžio ir Utenos apskrityse;
- 4) Klaipėdos ir Tauragės apskrityse;
- 5) Šiaulių ir Telšių apskrityse.

5 straipsnis. Su Vyriausybės atstovo pareigomis nesuderinama veikla

1. Vyriausybės atstovo pareigos nesuderinamos su jokiais kitomis renkamomis ar skiriamomis pareigomis valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, taip pat su darbu kituose juridiniuose asmenyse, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus. Asmuo, paskirtas Vyriausybės atstovu, turi sustabdyti savo veiklą politinėse partijose ir politinėse organizacijose iki kadencijos pabaigos.

2. Vyriausybės atstovas negali gauti kito atlyginimo, išskyrus jam nustatytą pagal einamas pareigas ir užmokestį už mokslinį bei pedagoginį darbą aukštosiose mokyklose ar valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimą, už neformalųjį suaugusiųjų švietimą ir autorinį atlyginimą už kūrybinį darbą, taip pat negali gauti atlyginimo ar kitų išmokų už juridinio asmens valdymo organo nario veiklą.

6 straipsnis. Vyriausybės atstovo priesaika

1. Asmuo, paskirtas Vyriausybės atstovu, prieš pradėdamas eiti pareigas, prisiekia Ministrui Pirmininkui. Nustatomas šis priesaikos tekstas:

„Aš, Vyriausybės atstovas (atstovė) (vardas, pavardė),
prisiekiu būti ištikimas (ištikima) Lietuvos Respublikai,

prisiekiu gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus,
 saugoti jos žemių vientisumą,
 prisiekiu visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę,
 sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei,
 prisiekiu ginti žmogaus teises, laisves ir teisėtus interesus,
 prisiekiu sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas.
 Tepadeda man Dievas.“

2. Prisiekti leidžiama ir be paskutinio sakinio. Priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas, galima išbraukti tik paskutinį priesaikos sakinį. Prisiekęs Vyriausybės atstovas pasirašo vardinį priesaikos lapą, kuris saugomas Vyriausybės atstovo asmens byloje.

3. Asmuo, paskirtas Vyriausybės atstovu, bet neprisiekęs, arba atsisakęs pasirašyti vardinį priesaikos lapą, arba pasirašęs vardinį priesaikos lapą su išlyga, arba pripažintas nesilaikiusiu priesaikos teksto, prieš terminą netenka savo įgaliojimų.

7 straipsnis. Vyriausybės atstovo įgaliojimai

1. Prižiūrėdamas, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės nutarimus, Vyriausybės atstovas:

1) tikrina, ar savivaldybės administravimo subjektų teisės aktai neprieštarauja įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams (toliau – Vyriausybės nutarimai);

2) kai savivaldybės administravimo subjektai nesilaiko Konstitucijos ir įstatymų, nevykdo Vyriausybės nutarimų, šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka reikalauja, kad Konstitucijos būtų laikomasi, įstatymai būtų įgyvendinti, o Vyriausybės nutarimai įvykdyti;

3) galimai neteisėtus savivaldybės administravimo subjektų teisės aktus šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka siūlo panaikinti arba pakeisti;

4) kai savivaldybės administravimo subjektai nesutinka panaikinti ar pakeisti ginčijamą teisės aktą, atsisako įgyvendinti įstatymą ar vykdyti Vyriausybės nutarimą, kreipiasi į teismą.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įgaliojimų, Vyriausybės atstovas šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka atlieka išankstinę savivaldybės kolegialių administravimo subjektų rengiamų teisės aktų projektų priežiūrą.

3. Nustatęs, kad, remiantis savivaldybės administravimo subjekto teisės aktu, galimai neatitinkančiu Konstitucijos ir įstatymų, yra sudarytas sandoris savivaldybės vardu ir tas sandoris galimai pažeidžia viešąjį interesą, taip pat kai yra kitų įstatymų numatytų sandorių negaliojimo pagrindų, Vyriausybės atstovas bendrosios kompetencijos teismui pareiškia ieškinį dėl viešojo intereso gynimo Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjekto priimti teisės aktai ar veiksmai (neveikimas) galimai pažeidžia viešąjį interesą, Vyriausybės atstovas dėl tokių teisės aktų ar veiksmų (neveikimo) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka kreipiasi į administracinę teisumą su pareiškimu, kad būtų apgintas viešasis interesas.

5. Kilus abejonų, ar savivaldybės administravimo subjekto priimtas norminis administracinis aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Vyriausybės nutarimą, Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, kreipiasi į administracinę teisumą su abstrakčiu pareiškimu iširti norminio savivaldybės administracinio akto teisėtumą.

6. Jeigu Lietuvos Respublikos laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo nustatytais atvejais į Vyriausybės atstovą kreipiasi Vyriausybės įgaliotinis, Vyriausybės atstovas, nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjektų priimti teisės aktai galimai neatitinka Konstitucijos, įstatymų ar Vyriausybės nutarimų, kreipiasi į teisumą dėl šių teisės aktų panaikinimo.

7. Jeigu savivaldybės administravimo subjektai priėmė teisės aktus, kuriais remiantis gali būti sudaromi viešąjį interesą pažeidžiantys sandoriai, arba jeigu savivaldybės administravimo subjektai priėmė teisės aktus, kurie gali pažeisti viešąjį interesą, Vyriausybės atstovas šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka savo potvarkiu sustabdo tokių savivaldybės administravimo subjektų teisės aktų vykdymą ir sandorių pasirašymą.

8. Vyriausybės atstovas nenagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundų dėl savivaldybės administravimo subjektų neveikimo ar priimtų individualių teisės aktų, kurių apskundimo tvarką nustato Administracinių bylų teisenos įstatymas ar konkrečią sritį reglamentuojantys įstatymai.

9. Vyriausybės atstovas teisės aktų ir teisės aktų projektų nevertina politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu.

8 straipsnis. Vyriausybės atstovo įgaliojimų įgyvendinimo ir vykdymo tvarka

1. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjekto priimtas teisės aktas galimai neatitinka įstatymų ar Vyriausybės nutarimų, Vyriausybės atstovas:

1) motyvuotu teikimu pasiūlo atitinkamam savivaldybės administravimo subjektui pakeisti ar panaikinti teisės aktą. Vyriausybės atstovo teikimą kolegialus savivaldybės administravimo subjektas turi apsvarstyti artimiausiame posėdyje, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį, o kiti savivaldybės administravimo subjektai – per 5 darbo dienas, nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos;

2) per 10 darbo dienų nuo pranešimo apie atsisakymą patenkinti teikimą gavimo dienos, jeigu savivaldybės administravimo subjektas, apsvarstęs Vyriausybės atstovo teikimą, atsisako ginčijamą teisės aktą pakeisti ar panaikinti, šį aktą skundžia atitinkamos kompetencijos teismui.

2. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjektas neįgyvendina įstatymų, nevykdo Vyriausybės nutarimų, Vyriausybės atstovas:

1) atitinkamam savivaldybės administravimo subjektui pateikia rašytinį reikalavimą neatidėliojant įgyvendinti įstatymą, vykdyti Vyriausybės nutarimą. Vyriausybės atstovo rašytinį reikalavimą savivaldybės kolegialus administravimo subjektas turi apsvarstyti artimiausiame posėdyje, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį, o kiti savivaldybės administravimo subjektai – per 5 darbo dienas, nuo rašytinio reikalavimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos;

2) per 10 darbo dienų nuo pranešimo apie atsisakymą įvykdyti rašytinį reikalavimą gavimo dienos, jeigu savivaldybės administravimo subjektas, apsvarstęs šios dalies 1 punkte nurodytą Vyriausybės atstovo rašytinį reikalavimą, atsisako jį vykdyti, Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka kreipiasi į teismą dėl šio savivaldybės administravimo subjekto neveikimo.

3. Atlikdamas išankstinę savivaldybės kolegialių administravimo subjektų teisės aktų projektų priežiūrą, Vyriausybės atstovas turi teisę:

1) tikrinti savivaldybės kolegialiams administravimo subjektams priimti pateiktus teisės aktų projektus. Teisės aktų projektus ir jų aiškinamuosius raštus savivaldybės administracija privalo Vyriausybės atstovui pateikti tokia pačia tvarka, kaip pagal savivaldybės tarybos veiklos reglamentą savivaldybės tarybos nariams pateikiami savivaldybės tarybos sprendimų projektai, o tarybos kolegijos nariams – kolegijos sprendimų projektai ir jų aiškinamieji raštai;

2) dalyvauti savivaldybės kolegialių administravimo subjektų posėdžiuose ir, kai yra pagrindas, pranešti savivaldybės tarybos nariams, kad svarstomi projektai galimai neatitinka Konstitucijos, įstatymų ar Vyriausybės nutarimų.

4. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjektas priėmė teisės aktą, kuriuo remiantis gali būti sudarytas galimai viešąjį interesą pažeidžiantis sandoris, arba kad savivaldybės administravimo subjekto priimtas teisės aktas gali pažeisti viešąjį interesą, Vyriausybės atstovas:

1) ne vėliau kaip per 2 darbo dienas po neteisėto ar galinčio pažeisti viešąjį interesą teisės akto priėmimo savo potvarkiu stabdo jo vykdymą;

2) ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo potvarkio priėmimo dienos atitinkamam savivaldybės administravimo subjektui motyvuotu teikimu pasiūlo teisės aktą pakeisti ar panaikinti;

3) per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie atsisakymą tenkinti teikimą gavimo dienos, jeigu savivaldybės administravimo subjektas, apsvarstęs Vyriausybės atstovo teikimą, atsisako pakeisti ar panaikinti teisės aktą, kreipiasi į teismą su pareiškimu arba ieškiniu prašydamas teismo imtis pareiškimo arba ieškinio užtikrinimo priemonių.

5. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjekto priimti teisės aktai ar veiksmai (neveikimas) galimai pažeidžia viešąjį interesą, Vyriausybės atstovas, nepasinaudojęs teisės akto vykdymo sustabdymo teise, tokius teisės aktus ar veiksmus (neveikimą) skundžia teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo viešojo intereso pažeidimo paaiškėjimo dienos.

6. Visais atvejais apie savivaldybės administravimo subjektui pateiktą teikimą ar rašytinį reikalavimą Vyriausybės atstovas praneša merui. Meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su šia informacija supažindinti savivaldybės tarybos narius.

7. Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjekto teisės akto projektas ar teisės aktas galimai prieštarauja įstatymui ar Vyriausybės nutarimui, apie galimus pažeidimus praneša valstybės institucijai, įgaliotai vykdyti įstatymo ar Vyriausybės nutarimo įgyvendinimo kontrolę ir priežiūrą.

9 straipsnis. Vyriausybės atstovo teisės

1. Vyriausybės atstovas turi teisę:

1) susipažinti su savivaldybės administravimo subjektų priimtais administraciniais aktais;

2) rašytiniu kreipimusi pareikalauti iš savivaldybės administravimo subjektų priimtų teisės aktų, kurie nėra viešai paskelbti Teisės aktų registre, kopijų, taip pat savivaldybės kolegialių administravimo subjektų posėdžių protokolų kopijų. Šis pareikalavimas turi būti įvykdytas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo gavimo dienos;

3) kreiptis į savivaldybės administravimo subjektus dėl informacijos apie jų veiklą įgyvendinant įstatymus ir vykdant Vyriausybės nutarimus pateikimo;

4) nustatyti kitą Vyriausybės atstovo motyvuotame teikime ar rašytiniame reikalavime nurodytų veiksmų įvykdymo terminą, jeigu gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti, išskyrus atvejus, kai nurodytų veiksmų įvykdymo terminas yra nustatytas įstatyme ar Vyriausybės nutarime;

5) dalyvauti Vyriausybės posėdžiuose Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka;

6) išnykus aplinkybėms, kurios buvo pagrindas sustabdyti, teikti pasiūlymą pakeisti ar panaikinti teisės aktą arba reikalauti, kad būtų neatidėliojant įgyvendinamas įstatymas, vykdomas Vyriausybės nutarimas, motyvuotu potvarkiu tokį pasiūlymą ar reikalavimą atšaukti, jeigu jie dar neįvykdyti.

2. Įgyvendinti šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytas teises, taip pat teisę dalyvauti savivaldybės kolegialių administravimo subjektų posėdžiuose ir, kai yra pagrindas, pranešti savivaldybės tarybos nariams, kad svarstomi projektai neatitinka įstatymų ar Vyriausybės nutarimų, Vyriausybės atstovas gali įgaluoti Vyriausybės atstovų įstaigos valstybės tarnautoją.

10 straipsnis. Vyriausybės atstovo įgaliojimų pasibaigimas

1. Vyriausybės atstovo įgaliojimai nutrūksta, kai:

- 1) pasibaigia kadencijos laikas;
- 2) jam sukanka senatvės pensijos amžius;
- 3) jis atsistatydina;
- 4) dėl jo įsiteisėja apkaltinamasis teismo nuosprendis;
- 5) jis miršta;

6) jis šiurkščiai pažeidžia darbo pareigas. Nustatant, ar padarytas šiurkštus darbo pareigų pažeidimas, *mutatis mutandis* vadovaujama Lietuvos Respublikos darbo kodeksu;

7) jis neatitinka šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų apribojimų, ar nesilaiko 6 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų;

8) jis praranda Vyriausybės pasitikėjimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 5 punktą, sprendimą dėl Vyriausybės atstovo atleidimo priima Vyriausybė Ministro Pirmininko teikimu.

3. Vyriausybės atstovo sutikimu, šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytais atvejais Vyriausybės atstovas eina pareigas tol, kol paskiriamas naujas Vyriausybės atstovas, bet ne ilgiau kaip 3 mėnesius.

11 straipsnis. Vyriausybės atstovų darbo apmokėjimas ir socialinės garantijos

1. Vyriausybės atstovų darbo užmokesčio dydį ir apmokėjimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas.

2. Vyriausybės atstovui kiekvienais metais suteikiamos 20 darbo dienų atostogos. Vyriausybės atstovui, turinčiam didesnę kaip 5 metų tarnybos Lietuvos valstybei stažą, už kiekvienų paskesnių 3 metų tarnybos stažą suteikiamos papildomos 2 darbo dienos kasmetinių atostogų, tačiau bendra kasmetinių atostogų trukmė negali būti ilgesnė kaip 30 darbo dienų.

3. Vyriausybės atstovui socialinės garantijos taikomos vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis.

4. Vyriausybės atstovus skatina, skiria jiems pašalpas, suteikia jiems atostogas, siunčia juos į komandiruotes ir priima kitus sprendimus, susijusius su Vyriausybės atstovų darbo santykiais, Ministras Pirmininkas potvarkiu.

12 straipsnis. Vyriausybės atstovų įstaiga

1. Vyriausybės atstovų įstaiga yra juridinis asmuo – biudžetinė įstaiga, išlaikoma iš valstybės biudžeto lėšų.

2. Vyriausybės atstovų įstaigą sudaro Vyriausybės atstovai ir kiekvienoje apskrityje dirbantys valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį. Kitose apskrityse, negu yra Vyriausybės atstovų įstaigos buveinė, dirbantys Vyriausybės atstovai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, dirba nuotolinėse darbo vietose.

13 straipsnis. Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas

1. Ministro Pirmininko teikimu Vyriausybės atstovų įstaigos vadovu Vyriausybė skiria vieną iš paskirtų Vyriausybės atstovų.

2. Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas yra Vyriausybės atstovų įstaigai skirtų valstybės biudžeto asignavimų valdytojas.

3. Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas, be tiesioginių Vyriausybės atstovo įgaliojimų, atlieka šias funkcijas:

1) organizuoja Vyriausybės atstovų įstaigos darbą ir atstovauja Vyriausybės atstovų įstaigai kaip juridiniam asmeniui;

2) tvirtina Vyriausybės atstovų įstaigos darbo reglamentą, Vyriausybės atstovų įstaigos struktūrą, Vyriausybės atstovų įstaigos padalinių nuostatus ir įstaigos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymus;

3) įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir iš jų atleidžia Vyriausybės atstovų įstaigos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį;

4) skatina Vyriausybės atstovų įstaigos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, skiria jiems pašalpas, suteikia atostogas, siunčia juos į komandiruotes ir priima sprendimus kitais personalo valdymo klausimais;

5) Vyriausybės atstovų įstaigos valstybės tarnautojams skiria tarnybines nuobaudas;

6) organizuoja Vyriausybės atstovų veiklos ataskaitos parengimą ir pateikimą Vyriausybei.

4. Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas savo kompetencijos klausimais leidžia įsakymus.

14 straipsnis. Vyriausybės atstovų ataskaitų teikimas ir skelbimas

Vyriausybės atstovai kiekvienais metais parengia savo veiklos ataskaitas ir pateikia jas Vyriausybės atstovų įstaigos vadovui. Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas organizuoja jų apibendrinimą ir Vyriausybės atstovų veiklos ataskaitos pateikimą Vyriausybei. Ši ataskaita yra skelbiama Vyriausybės atstovų įstaigos interneto svetainėje.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2019 m. liepos 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2019 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Vyriausybės atstovai, paskirti į pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo, atleidžiami iš pareigų Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė